

IZVJEŠTAJ O ANALIZI UTICAJA PROPISA

**MINISTARSTVO ILI
REGULATORNO TIJELO
PREDLAGAČ**

Ministarstvo kulture i medija

NASLOV PROPISA

Zakon o sprovođenju regulative (EU) 2022/2065 o digitalnim uslugama

Odjeljak 1: Definisanje problema

- ✓ **Koje probleme treba da riješi predloženi akt?**
- ✓ **Što su uzroci problema?**
- ✓ **Što su posljedice problema?**
- ✓ **Ko je oštećen, na koji način i koliko?**
- ✓ **Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?**

Koje probleme treba da riješi predloženi akt?

Predloženi zakon ima za cilj rješavanje sledećih ključnih problema u oblasti digitalnih usluga:

Predloženi Zakon o sprovođenju regulative (EU) 2022/2065 o digitalnim uslugama ima za cilj da uspostavi jasne mehanizme odgovornosti i nadzora nad pružaocima digitalnih usluga, kako bi se obezbijedila sigurnost korisnika i zaštita njihovih prava u online prostoru. Njegova svrha je da stvori pravni okvir koji omogućava efikasno uklanjanje nezakonitog sadržaja, ali i da garantuje proporcionalnost i transparentnost postupaka. Time se nastoji uspostaviti ravnoteža između slobode izražavanja i potrebe za zaštitom od zloupotreba u digitalnom okruženju. Akt je zamišljen da unaprijedi povjerenje građana u digitalne servise, osnaži regulatorne kapacitete i obezbijedi usklađenost sa pravnom tekovinom Evropske unije.

Što su uzroci problema?

Uzroci problema koje nastoji adresirati Zakon o sprovođenju regulative (EU) 2022/2065 o digitalnim uslugama proizilaze iz dinamičnog razvoja digitalnog tržišta i nedostatka jasnih pravila koja bi obezbijedila odgovornost pružalaca usluga. Brzi rast online platformi doveo je do povećane prisutnosti nezakonitog i štetnog sadržaja, uz istovremene poteškoće u njegovom pravovremenom uklanjanju. Takođe, nedovoljna transparentnost algoritama i poslovnih praksi stvorila je prostor za zloupotrebe i narušavanje povjerenja korisnika.

Posledice problema?

Posledice problema koje Zakon o sprovođenju regulative (EU) 2022/2065 o digitalnim uslugama nastoji da prevaziđe ogledaju se u narušavanju povjerenja građana u digitalne platforme i servise. Nedostatak jasnih pravila i odgovornosti doveo je do toga da korisnici budu

izloženi nezakonitom sadržaju, manipulacijama i netransparentnim praksama, što direktno utiče na njihovu sigurnost i prava. Takva situacija stvara pravnu nesigurnost i otežava poslovanje, jer različiti standardi u državama članicama EU fragmentiraju tržište i usporavaju njegov razvoj. Pored toga, neefikasno uklanjanje štetnog sadržaja može imati ozbiljne društvene posljedice, uključujući širenje dezinformacija, govora mržnje i ugrožavanje demokratskih procesa. Sve zajedno, problemi rezultiraju smanjenjem konkurentnosti i usporavanjem inovacija u digitalnom sektoru, što zahtijeva jedinstven i sveobuhvatan regulatorni okvir.

Ko je oštećen, na koji način i koliko?

Oštećeni su prije svega korisnici digitalnih usluga, jer su izloženi nezakonitom sadržaju, manipulacijama i netransparentnim praksama koje ugrožavaju njihovu sigurnost i prava. Posredno su oštećeni i privredni subjekti, budući da fragmentiranost pravnog okvira i nedostatak jedinstvenih standarda otežavaju poslovanje i smanjuju konkurentnost na tržištu. Štetu trpi i društvo u cjelini, jer širenje dezinformacija i zloupotreba digitalnih platformi može imati dugoročne posljedice po demokratske procese i društvenu stabilnost.

Odjeljak 2: Ciljevi

- ✓ **Koji ciljevi se postižu predloženim propisom ?**
- ✓ **Navesti dosljednost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.**

Predloženim propisom se, pored već navedenih ciljeva, nastoji i jačanje institucionalnih kapaciteta, kako bi se obezbijedila dosljedna i efikasna primjena regulative. Time se omogućava da nadležni organi imaju potrebne resurse, stručnost i mehanizme za praćenje i kontrolu sprovođenja zakona. Na taj način se ne samo povećava sigurnost korisnika i transparentnost poslovnih praksi, već se i stvara osnova za dugoročno održivo upravljanje digitalnim prostorom. Harmonizacija pravnog okvira unutar države dobija dodatnu vrijednost kroz osnažene institucije koje mogu da garantuju jedinstvenu primjenu standarda. Propis takođe doprinosi jačanju povjerenja građana i privrednih subjekata, jer se pokazuje da postoje kapaciteti za pravovremeno reagovanje na izazove. Poseban značaj ima i balansiranje između slobode izražavanja i zaštite od nezakonitog sadržaja, što je moguće samo uz snažne regulatorne strukture. Sveukupno, zakon teži da digitalni prostor učini sigurnijim, pravednijim i održivim, uz osnažene institucije koje će biti garant njegove primjene.

Obezbijediti efikasne mehanizme za zaštitu od nezakonitog sadržaja, definisati obaveze pružalaca digitalnih usluga, obaveza informisanja korisnika o pravilima korišćenja, uspostaviti efikasne procedure za prijavu i uklanjanje sadržaja, stvoriti jasan regulatorni okvir i nadležnim organima omogućiti efikasniji nadzor i sprovođenje propisa.

Ciljevi predloženog Zakona o digitalnim uslugama usklađeni su sa strateškim opredeljenjima Crne Gore u oblasti digitalne transformacije, razvoja informacionog društva i procesa evropskih integracija.

Predloženi akt je usklađen sa nacionalnim strategijama razvoja digitalnog društva, jer doprinosi jačanju sigurnosti i povjerenja u digitalno okruženje. On se nadovezuje na politike koje imaju za cilj unapređenje zaštite potrošača i korisnika usluga, naročito u online prostoru, te se uklapa u programe za podsticanje konkurentnosti privrede i razvoj inovacija. Istovremeno, zakon je u skladu sa obavezama koje proizilaze iz procesa pristupanja Evropskoj uniji.

Njegovi ciljevi direktno doprinose realizaciji prioriteta Vlade, posebno u segmentima digitalizacije javne uprave i društva u cjelini, jačanja pravne sigurnosti i transparentnosti tržišta, kao i unapređenja regulatornog okvira u skladu sa standardima EU. Shodno tome, predloženi zakon se može posmatrati kao nastavak postojećih strateških i programskih dokumenata Vlade u oblasti regulacije digitalnih usluga, čime se potvrđuje njegova kompatibilnost i kontinuitet sa nacionalnim razvojnim politikama.

Odjeljak 3: Opcije

- ✓ **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza pravnog djelovanja).**
- ✓ **Objasnite preferiranu, tj. izabranu opciju.**

Opcije za rješavanje problema

Opcija 1: Status quo

Opcija zadržavanja postojećeg zakonodavnog okvira, odnosno status quo, podrazumijeva da se ne donosi novi zakon, što kratkoročno znači da privreda i budžet ne bi imali dodatne troškove niti bi postojala potreba za institucionalnim prilagođavanjem. Međutim, ovakav pristup ostavlja probleme neriješenim, produbljuje nedovoljnu zaštitu korisnika, održava pravnu nesigurnost digitalnih platformi i ne obezbjeđuje usklađenost sa standardima Evropske unije, što negativno utiče na razvoj digitalne ekonomije. Druga razmatrana opcija su neregulatorne mjere, koje se zasnivaju na donošenju smjernica, preporuka i sprovođenju edukativnih kampanja bez obavezujućih pravila. Iako takav pristup nudi fleksibilnost i niže troškove implementacije, njegov efekat je ograničen jer ne obezbjeđuje pravnu sigurnost, adekvatnu zaštitu korisnika niti dovoljan stepen nadzora i sankcija. Analizom ovih mogućnosti, kao najprihvatljivije rješenje izabrano je donošenje Zakona kojim se uspostavlja sveobuhvatan i obavezujući regulatorni okvir za digitalne platforme i posredničke usluge. Ova opcija omogućava efikasno rješavanje postojećih problema, unapređenje zaštite korisnika, pravnu predvidivost i usklađivanje sa pravnom tekovinom Evropske unije, uz dugoročnu održivost rješenja. Iako podrazumijeva određene troškove prilagođavanja za privredu i potrebu jačanja institucionalnih kapaciteta,

dugoročne koristi u smislu zaštite korisnika, razvoja tržišta i usklađivanja sa EU standardima daleko nadmašuju ograničenja statusa quo i neregulativnih mjera.

Za razliku od neregulativnih mjera, ova opcija omogućava trajno i institucionalno rješavanje problema kroz jasne obaveze i mehanizme nadzora, podrazumijeva određene troškove prilagođavanja za privredu I potrebu jačanja institucionalnih kapaciteta, njene dugoročne koristi u smislu zaštite korisnika, razvoja tržišta I usklađivanja sa EU standardima.

Odjeljak 4: Analiza uticaja

- ✓ **na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - Nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne**
- ✓ **kakve troškove će primjena propisa stvoriti građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima),**
- ✓ **da li su pozitivne posljedice donošenja propisa takve da opravdavaju troškove koje će on stvoriti,**
- ✓ **da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija**
- ✓ **uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.**

Uticaj zakona- rješenja

Korisnici digitalnih usluga:

Direktni pozitivni uticaj:

Direktni pozitivni uticaj predloženog zakona ogleda se u povećanoj zaštiti od nezakonitog i štetnog sadržaja, kao i u uspostavljanju bržih i efikasnijih mehanizama za prijavu i uklanjanje takvih sadržaja. Time se obezbjeđuje veća sigurnost prilikom korišćenja digitalnih platformi i jača povjerenje korisnika u njihovu pouzdanost. Indirektno, zakon doprinosi stvaranju sigurnijeg digitalnog okruženja, podstiče razvoj usluga koje su zasnovane na visokim standardima zaštite i jača ukupnu stabilnost digitalnog tržišta. Negativni efekti nisu uočeni, jer se predložene mjere ne nameću kao opterećenje koje bi imalo značajne posljedice, već se posmatraju kao dugoročno korisne i održive za sve učesnike u digitalnom prostoru.

Pružaoци digitalnih usluga: (platforme i kompanije)

Direktni pozitivni uticaj:

Predloženi zakon donosi jasniji regulatorni okvir koji omogućava dosljednu primjenu pravila i standarda u digitalnom prostoru. Time se obezbjeđuje veća pravna sigurnost u poslovanju, što doprinosi predvidivosti i stabilnosti za sve učesnike na tržištu. Indirektno, ovakvo uređenje jača povjerenje korisnika i doprinosi stvaranju stabilnijeg digitalnog tržišta, čime se podstiče dugoročni razvoj i održivost digitalne ekonomije.

Direktni negativni uticaj:

Predloženi zakon donosi određene troškove usklađivanja, jer zahtijeva ispunjavanje tehničkih i administrativnih obaveza koje nameću dodatne prilagođavanje privredi. Istovremeno, uvodi obavezu uspostavljanja sistema moderacije i transparentnosti, čime se osigurava dosljedna primjena pravila i jačanje povjerenja u digitalno okruženje.

Indirektni negativni uticaj:

Veći operativni troškovi u početnoj fazi implementacije;

Državni organi i regulatorna tijela:

Direktni pozitivni uticaj:

Predloženi zakon obezbjeđuje pravni osnov za nadzor i postupanje, čime se jasno definišu obaveze i odgovornosti digitalnih platformi u skladu sa regulatornim zahtjevima. Istovremeno, uvodi efikasnije mehanizme za kontrolu digitalnih usluga, što omogućava dosljednu primjenu pravila i jačanje povjerenja u digitalno okruženje.

Indirektni pozitivni uticaj:

-Veće povjerenje potrošača u on line kupovinu i usluge;

Direktni negativni uticaj:

-Predloženi zakon zahtijeva dodatne kadrovske i tehničke resurse, što istovremeno dovodi do povećanog administrativnog opterećenja u procesu njegove primjene.

Troškovi koje će primjena zakona stvoriti građanima, privredi i malim i srednjim preduzećima.

Troškovi za građane.

Ne očekuju se se dodatne naknade ili takse za korišćenje digitalnih platformi zbog ovog zakona. Moguća su blaga usklađivanja cijena digitalnih usluga ukoliko platforme dio troškova prenesu na tržište.

Troškovi za privredu se ogledaju u prilagođavanju poslovnih modela, uspostavljanje, sistema za modernizaciju i ukljanjanje nezakonitog sadržaja, razvoja i unapređenja IT Sistema, povećanje administracije.

Troškovi za mala i srednja preduzeća su neznatna i odnose se na prilagođavanje pravilima platformi na kojima posluju, moguće izmjene uslova za korišćenje digitalnih platformi, veća zaštita od nelojalne konkurencije i stabilnije on line tržište.

Analizom očekivanih troškova od primjene zakona o digitalnim uslugama, zaključak je da su pozitivne posljedice u odnosu na nastale troškove, i ako će primjena zakona proizvesti određene troškove, prije svega za privredu dok su za građane minimalni i indirektni u ovom slučaju se može zaključiti da **pozitivne posljedice donosenja zakona nadmašuju troškove.**

Zakon ima pozitivan uticaj na stvaranje novih privrednih subjekata i unapređenje tržišne konkurencije. U vođenjem regulatornog okvira u skladu sa DSA smanjuje se pravna nesigurnost koja predstavlja prepreku za ulazak novih subjekata na digitalno tržište. Zakon dugoročno smanjuje biznis barijere jer uvodi jasna pravila poslovanja, čime olakšava ulazak novih privrednih subjekata i jača tržišnu konkurenciju u skladu sa standardima DSA.

Odjeljak 5: Procjena fiskalnog uticaja

- ✓ **Da li je potrebno izdvajanje finansijskih sredstava za implementaciju propisa i u kom iznosu?**
- ✓ **Da li je izdvajanje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.**
- ✓ **Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.**
- ✓ **Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?**
- ✓ **Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?**
- ✓ **Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihoda za budžet Crne Gore?**
- ✓ **Obrazložiti metodologiju kojom je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.**
- ✓ **Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.**
- ✓ **Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na inicijativu za donošenje predloga propisa?**
- ✓ **Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.**

Implementacija Zakona za sprovođenje regulative (EU) 2022/2065 o digitalnim uslugama zahtijeva izdvajanje dodatnih finansijskih sredstava iz Budžeta Crne Gore, budući da se ovim zakonom uvode nove i značajno proširene nadležnosti Agencije, koje se odnose na obavljanje poslova Koordinatora za digitalne usluge, u skladu sa Aktom o digitalnim uslugama Evropske unije (Digital Services Act -DSA).

Navedene nadležnosti podrazumijevaju funkcionisanje institucionalnog, kadrovskog i tehničkog sistema u cilju obezbjeđivanja uslova za punu primjenu pravila Evropske unije u oblasti digitalnih usluga, odnosno za preuzimanje i efikasno sprovođenje obaveza koje će Crna Gora imati po pristupanju Evropskoj uniji.

Procijenjeni ukupni godišnji rashodi neophodni za punu i funkcionalnu implementaciju Zakona iznose približno 750.000,00 eura. Ova procjena predstavlja realan iznos, zasnovan na analizi obima obaveza koje proizilaze iz DSA i postojećih institucionalnih kapaciteta Agencije.

Pored troškova primjene ovog propisa, koja počinje danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, do tada treba obezbijediti sredstva za uspostavljanje institucionalnog, kadrovskog i tehničkog okvira koji će omogućiti operativnu spremnost koordinatora za digitalne usluge i nadležnih organa da od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji nesmetano primjenjuju pravila u skladu sa okvirom definisanim Regulativom (EU) 2022/2065 (DSA).

Za potrebe primjene Zakona biće potrebno izdvajanje finansijskih sredstava kontinuirano (na godišnjem nivou), jer se odnosi na trajno obavljanje zakonom propisanih nadležnosti.

Navedene nadležnosti podrazumijevaju nesmetano funkcionisanje institucionalnog, kadrovskog i tehničkog sistema od značaja za regulisanje digitalnih usluga.

Pored toga, u periodu prije početka pune primjene Zakona i DSA, biće potrebno izdvajanje sredstava za uspostavljanje ovog sistema, koje će se realizovati kroz zapošljavanje i obuku stručnog kadra, izradu i primjenu podzakonskih akata, razvoj tehničke infrastrukture i institucionalnih procedura, a sve u cilju da se obezbijedi da Crna Gora bude funkcionalno i regulatorno spremna za punu primjenu evropskih pravila u trenutku pristupanja Evropskoj uniji.

Implementacijom Zakona o digitalnim uslugama ne proizilaze direktne međunarodne finansijske obaveze, kao što su obaveze plaćanja članarina, doprinosa ili finansijskih naknada međunarodnim organizacijama.

Neophodna finansijska sredstva nijesu obezbijeđena u Budžetu Crne Gore za tekuću fiskalnu godinu (2026).

U skladu sa dinamikom usvajanja zakona (najkasnije do kraja 2026. godine) trebalo bi planirati sredstva u budžetu za narednu fiskalnu godinu (2027), namijenjena za sprovođenje pripremnih aktivnosti za punu primjenu DSA nakon pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2028. godine.

U tom smislu:

- Za 2027. godinu bi trebalo planirati sredstva saglasno članu 26 Predloga zakona (u iznosu od najmanje 0,05% tekućeg budžeta Crne Gore utvrđenog godišnjim zakonom o budžetu);
- Počev od 2028. godine, trebalo bi, saglasno članu 11 Predloga zakona, planirati sredstva za sprovođenje nadležnosti Agencije (u iznosu od najmanje 0,05% tekućeg budžeta Crne Gore utvrđenog godišnjim zakonom o budžetu).

Ovakvo normativno rješenje ima za cilj obezbjeđivanje finansijske stabilnosti, institucionalne nezavisnosti i kontinuiteta u vršenju zakonom propisanih nadležnosti, što je posebno važno u regulatornim oblastima koje su predmet evropskog nadzora.

Usvajanjem Zakona nije eksplicitno predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih bi proistekle nove ili dodatne finansijske obaveze za budžet Crne Gore.

Implementacijom Zakona ne predviđa se direktno ostvarivanje prihoda za budžet Crne Gore.

Procjena finansijskih izdataka zasnovana je na detaljnoj analizi kadrovskih, tehničkih i operativnih potreba neophodnih za pripremu i punu implementaciju nadležnosti koje proizilaze iz Zakona odnosno iz Akta o digitalnim uslugama (DSA), uzimajući u obzir postojeće kapacitete Agencije i očekivani obim novih nadležnosti uz poseban fokus na pripremnu fazu i jačanje institucionalnih kapaciteta.

Metodologija obračuna finansijskih izdataka zasniva se na sljedećim principima:

- analizi postojećih kapaciteta Agencije i identifikaciji funkcionalnih nedostataka u odnosu na nove i proširene nadležnosti;
- procjeni obima i složenosti obaveza koje proizilaze iz Akta o digitalnim uslugama (DSA);
- poređenju sa uporednom regulatornom praksom i iskustvima nadležnih tijela u državama članicama Evropske unije;
- faznom pristupu implementaciji, koji podrazumijeva postupno zapošljavanje, obuku kadra i razvoj tehničke infrastrukture.

Ukupni iznos izdataka obuhvata sljedeće kategorije troškova:

- Troškove povećanja broja zaposlenih u Agenciji, u skladu sa procijenjenim obimom novih i proširenih obaveza koje proizilaze iz implementacije DSA, uključujući jačanje pravne funkcije, nadzorne i regulatorne funkcije, tehničkih kapaciteta, kao i kapaciteta za međunarodnu i međuinstitucionalnu saradnju. Procjena kadrovskih potreba zasnovana je na broju zaposlenih neophodnih za obavljanje ovih funkcija na održiv i efikasan način;
- Troškove uspostavljanja i održavanja integrisanog IT sistema, kao osnovne tehničke infrastrukture za prijem i obradu pritužbi, sprovođenje nadzora nad digitalnim platformama, upravljanje podacima, kao i razmjenu i analizu informacija u skladu sa zahtjevima DSA. Ovi troškovi obuhvataju razvoj sistema, njegovo održavanje i prilagođavanje budućoj interoperabilnosti sa sistemima u Crnoj Gori i na nivou Evropske unije;
- Troškove nabavke IT opreme, uključujući računare, servere, periferne uređaje, softverske licence i osnovnu korisničku opremu neophodnu za rad novoangažovanog i postojećeg kadra;
- Operativne troškove neophodne za kontinuirano i efikasno sprovođenje zakonom propisanih obaveza, koji su projektovani na osnovu ostvarenih troškova u 2025. godini i planiranih aktivnosti u 2026. godini. Ovi troškovi uključuju stručno osposobljavanje i edukaciju zaposlenih, aktivnosti u okviru procesa evropskih integracija, učešće u međunarodnim i stručnim aktivnostima, kao i troškove potrošnog materijala i tekućeg poslovanja.

Precizan obračun finansijskih izdataka otežan je zbog određenog stepena neizvjesnosti u pogledu konačnog obima novih nadležnosti, broja digitalnih platformi koje će biti predmet nadzora, kao i dinamike zapošljavanja i fazne primjene pojedinih obaveza.

Uprkos navedenim izazovima, procjena finansijskih izdataka izrađena je na osnovu realnih pretpostavki, postojećih institucionalnih kapaciteta i iskustava uporedne regulatorne prakse, te se smatra pouzdanom osnovom za budžetsko planiranje u početnoj fazi primjene Zakona.

Nije bilo primjedbi kao ni sugestija od strane Ministarstva finansija.

Odjeljak 6: Konsultacije zainteresovanih strana

- ✓ **naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako**
- ✓ **naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije)**
- ✓ **naznačiti glavne rezultate, i kako je input zainteresovanih strana bio uzet u obzir ili zašto nije bio uzet u obzir**

Konsultacije su sprovedene tokom izrade Nacrta zakona i rada radne grupe sa ciljem da se tekst usaglasi sa potrebama tržišta i korisnika, da se smanji rizik od finansijskih opterećenja i da se poveća povjerenje u zakonski okvir. Radna grupa je bila sastavljena od predstavnika regulatornih agencija, sindikata medija, državnih organa, nevladinih organizacija, kao i akademske zajednice i stručnjaka iz ove oblasti. U procesu implementacije Zakona koristi se i eksterna ekspertiza, jer složenost zakona sa tehničkim i pravnim detaljima zahtijeva stručnu procjenu, smanjenje rizika i kreiranje podzakonskih akata. Takva ekspertiza se najčešće angažuje od početne do završne faze izrade RIA dokumenta, kroz ciljane savjetovanja i konsultacije koje sprovode regulatorno tijelo i Ministarstvo, uz podršku radnih grupa i stručnih sastanaka.

Odjeljak 7: Monitoring i evaluacija

- ✓ **Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?**
- ✓ **Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?**
- ✓ **Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?**
- ✓ **Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?**

Potencijalne prepreke za implementaciju Zakona mogu biti tehničke, finansijske, pravne, organizacione, socijalne, kulturne. Da bi se ispunili ciljevi primjenom propisa sprovodilo bi se: nadzor i kontrola, obaveza i odgovornost platformi, edukacija, konsultacije, sankcije i monitoring.

Glavni indikatori za mjerenje ispunjenosti ciljeva odnose se na efikasnost uklanjanja nezakonitog sadržaja, jer upravo brzina i dosljednost u reagovanju predstavljaju osnovu zaštite korisnika. Podjednako važna je transparentnost poslovnih praksi i informisanost javnosti, koja omogućava da se odluke i postupci digitalnih platformi sagledaju na jasan i razumljiv način. Regulatorna usklađenost i primjena sankcija predstavljaju ključni element u obezbjeđivanju pravne sigurnosti i predvidivosti, dok sigurnost i povjerenje korisnika ostaju krajnji cilj, jer bez njih digitalno okruženje ne može funkcionisati na održiv i pravedan način.

Za sprovođenje monitoringa i evaluacije biće zadužena Agencija za audio vizuelne medijske usluge i Ministarstvo kulture i medija.

Mjesto i datum:

Cetinje,

28.04.2026. godine

